

UTRECHTSCH E

PROVINCIALE EN STADS-COURANT.

ALGEMEEN ADVERTENTIEBLAD.

MAANDAG, den 29. Augustus.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Welhouders der stad Utrecht, brengen bij deze ter kennis der belanghebbende ingezetenen, dat de biljetten ter benoeming van het gedeelte Kiezers, hetwelk met den 30. September aanstaande staat af te treden, mitsgaders de lijst der genen, die de vereischten bezitten om tot Kiezer te kunnen benoemd worden op Dingsdag den 30. Augustus eerstkomende, door de respectieve Wijkmeesters der Stad, aan de huizen der stemgerechtigden zullen worden bezorgd, en op zaterdag den 3 September daaraanvolgende weder, in eene gesloten kist, terug gehaald.

Burgemeester en Welhouders de aandacht der stemgerechtigden vestigende op het belangrijke van deze hunne bevoegdheid, manen dezelve ernstig aan, zich, bij hunne verkiezing, stiptelijk te houden aan de bepalingen, bij het reglement voorgeschreven, en hen herinnerd bij Kennisgeving van den 4. Julij H., dewijl er anders op het biljet geen acht mag worden gegeven.

Utrecht, den 25. Augustus 1842.

Burgemeester en Welhouders voornoemd.
N. P. J. KIEN.

Ter ordoonantie van dezelve,
W. G. v. DIJK, L. S.

DUITSCHLAND.

WEENEN 19. Aug. De *daguerstijpe*, welke uitvinding men aan de Franschen te danken heeft, wordt in Weenen tot meer volmaaktheid gebragt. Deze lichtteekeningen (*Lichtbilder*) geven meer helderheid en kracht in tekening en vooral ook meer schaduw dan die van Parijs.

De heer *Wagner*, te Frankfort, heeft hier een concurrent bekomen. Door aanwending van stoom, zonder vuur, heeft deze uitgevonden paardkracht te verkrijgen. Het koude water wordt op eene andere wijze tot stoom gebragt. (?) Hij heeft een patent voor zijne uitvinding verzocht.

Uit Konstantinopel schrijft men van den 3. Aug., dat de Porte twee legers naar Perzië zal zenden. Het noordelijke zal Erzerum, en het zuidelijke Kerbük en Bagdad tot oppositie-basis hebben.

ENGELAND.

LONDEN 26. Aug. Om troepen van hier naar Manchester en naar Leeds te zenden, had men vroeger 14 dagen tijds nodig. Thans, nu de stoomwegen bestaan, zijn dezelve in 8 à 9 uren van hier derwaarts overgebragt.

De Nederlandsche ambassadeur de heer *De Meuse* heeft gisteren een' geruimen tijd aan het bureau van buitenlandse zaken gearbeid.

De Oostenrijksche prins *Ferdinand*, die binnen 14 dagen alhier verwacht wordt, is neef van den Keizer, 22 jaren oud, en kommandeert het fregat de *Bellone*.

Maandag vertrekken de koninginnen prins *Albert* naar Schotland. Zij zullen zich te Woolwich inschepen.

Met de *Great Western*, die de reis van Nieuw York naar Liverpool in 13 dagen heeft afgelegd, hebben wij berichten uit Noord-Amerika. Te Nieuw York maakte men reizen gereed, om den lord *Ashburton* te geven, wegens de verafloping der verschillen met Engeland. De president beweert in het congres, dat het bedrag der verhefte domeinen in de schatkist van Washington niet komen en niet in die der bijzondere Staten. Het crediet der Noord Amerikasche Staten wordt

daarop al weder veranderd. De burgeroorlog, blijft in Mexico voortduren; *Arista* en *Santa Anna* trokken tegen elkander op. De Amerikanen hadden met 1000 man Texas overvallen. De nieuwe schouwburg te Nieuw Orleans is den 30. Julij door een brand in de asch gelegd.

De Engelsche troepen zijn bij Port Natal geslagen. (Zie verder onder Utrecht.)

De handel in katoen te Liverpool is zeer levendig; er waren 12000 balen verkocht. De granen zullen door den gezegenden oogst in prijs dalen. Geo. 92½ à ¾; Geo. 92½ à ¾.

FRANKRIJK.

PARIS 25. Aug. *Henri de France* heeft aan den heer *de Chateaubriand* ten geschenke gezonden deszelfs borstbeeld, te Rome, door *Tenarani* gebijld.

Gisteren heeft het koninklijk Gerechtshof van Parijs het vonnis van de regthank van koophandel bevestigd, waarbij de danseres *Fanny Elsalier* tot 60,000 fr. wordt veroordeeld, als hebbende haar contract niet nagekomen. Zij heeft intusschen in Amerika 178 voorstellingen gegeven en daardoor 742,000 frs. gewonnen, zoo dat die 60,000 er wel af kunnen.

De commissie van de Kamer der pairs zal haar verslag over de wet nopens het regentschap Vrijdag inteveren, en de beraadslagingen zullen Maandag kunnen beginnen.

Twee bij de politie bekende personen *Vidooz* en *Gouffé* zijn gearresteerd, als hebbende wederrechtelijk een persoon bij zich gevangen gehouden.

PARIS 26. Aug. De commissie van de Kamer der Pairs, tot onderzoek van het ontwerp van wet over het regentschap, heeft zich heden vereenigd. Zij heeft de lezing aangehoord van het opstel van den heer *de Broglie*. De Commissie heeft de aanmerkingen van dien heer met eenparigheid van stemmen goedgekeurd. Het rapport zal morgen in openbare zitting worden voorgelezen.

Z. M. de koning is nog niet naar het kasteel van Eu vertrokken, welke reis men vroeger op dingsdag had gemeend te zullen plaats hebben. Z. M. zal waarschijnlijk zijnen togt derwaarts tot na de aanneming van het ontwerp van wet nopens het regentschap door de pairs, uitstellen.

Volgens eene tabel van de verschillende legerkorpsen, welke zich te Parijs en in eenen omtrek van 10 mijlen bevinden, bedraagt het getal derzelve 65,000 man, hetwelk in vredetijd nog al aanmerkelijk kan genoemd worden.

Ook in onze omstreken hoort men veel van brand spreken. Te *Prouilly*, een dorp bij Rheims, zijn bij de 140 huizen afgebrand. Alleen de kerk met een veertigtal burgerhuizen zijn gered. De schade bedraagt 800,000 fr. Te *Peronel* zijn een 20tal huizen, met al heigsen zich in dezelve bevond, eene proei der vlammen geworden. De schade werd aldaar op 400,000 fr. berekend.

BELGIE.

BRUSSEL 26. Aug. Het onweder is op meer dan eene plaats in Belgie ingeslagen en heeft hier en daar ongelukken te weeg gebragt. Te *Bossegottechain* zijn den 24. dezer 2 paarden door den bliksem gedood. Te *Willebrouck* heeft de bliksem op denzelfden dag eene landhoeve getroffen, in brand gestoken en geheel in de asch gelegd.

Uit de beraadslagingen in de Belgische Kamer der vertegenwoordigers nopens de 2 normale

of kweekscholen, blijkt, dat deszelve jaarlijks 250 onderwijzers moesten leveren, om in de noodzakelijke behoeften voor het onderwijs te voorzien, doch dat zij geen 40 onderwijzers kunnen leveren. Van de 6 onderwijzers voor de lagere scholen worden er thans 5 door den bisschop aangesteld. De heer *de Merode* wil, dat het geheele onderwijs in handen der Roomsche geestelijken zal worden gegeven. De bisschop van Mechelen is benoemd tot grootmeester van het Belgische onderwijs.

NEDERLAND.

AMSTERDAM 26. Aug. Gisteren avond, omstreeks acht ure, ontstond er brand in de Nieuwe Looijerstraat alhier, ten huize van den timmerman *Hartog*, en weldra namen de vlammen zoodanig de overhand, dat niet alleen dit huis, maar ook de beide belendende leerlooijerijen van de Heeren *H. de Groot* en *Co.* en *G. Kleibers*, bewoond door den heer *Nellist*, en de daaronder gelegen kelder, bewoond door *Luesslang*, geheel zijn uitgebrand.

Er zijn 14 spuiten in werking geweest, en het brandwezen heeft zich zoo ijverig gekweten, dat men reeds 's avonds ten 11 ure kon zeggen den brand meester te zijn, en dat dezelve ten zeven ure in den morgen geheel gebluscht was. Een 11-jarig meisje is daarbij van den trap gevallen en heeft een been gebroken.

Naar men verneemt, zal de gewone algemeene Jaarlijksche Vergadering van het Koninklijk Nederlandsch Instituut van Wetenschap, Letteren en Schoone Kunsten, van dit Jaar, alhier gehouden worden op Maandag den 29sten dezer, in de Grote Zaal van het Trippenhuis, alhier.

Onder de versieringen binnen deze stad behoort het volgende. Op een welingerigt piedestal op de binnenplaats, ingerigt tot een' tuin, van het gebouw van de Koninklijke Akademie van Beeldende Kunsten, staat in het midden een kolossaal, fraai borstbeeld van den vermaarden Schilder *Rambrandt*. Hetzelve is vervaardigd door den beroemden Kunstenaar en Beeldhouwer *Roger*, en bekostigd door de bijdragen van onderscheidene Leden van de Koninklijke Akademie voormeld. Het strekt alleszins tot eer, zoo van den kunstenaar, als van hen, die tot de daarstelling daarvan op eene zoo voegzame plaats hebben bijgedragen.

LEEUWARDEN 24. Aug. Heden voormiddag heeft alhier, ten huize van zekeren galanterie-winkelier, op de Kelders, een voorval plaats gehad, hetwelk al wederom tot waarschuwing dienen kan. Aldaar iemand gekomen zijnde tot het verrigten eener commissie, ontwaart deze dadelijk eene brandlucht, ziet rond, doch ontdekt aanvankelijk niets; de vrouw des huizes aangekomen, ruikt zulke mede, beiden doen nu onderzoek naar de oorzaak en ontwaren al raach, dat eenige bosjes swam met phosphorus en lucifers, die voor de glazen hingen, door de hitte der zonnestralen ontvlamd waren, en zeer zeker de meest heillooze gevolgen hadden kunnen hebben, ware het niet, dat men dadelijk de brandstoffen, nog tijdig genoeg om verdere onheilen te verhooeden, wegrukte, en brandende op straat wierp, waardoor dan ook gelukkigwijze welligt een groot onheil is voorgekomen. Dat toch dit tweede voorbeeld elken winkelier en handeldrijvende in dergelijke artikelen, ten spoerslag strekke, om alle voorzigtigheid hierbij in acht te nemen.

ZUTPHEN 24. Aug. Heden mogt onze stad het onwaardigbaar genoege te beurt vallen Z. M. onzen geëerbiedigden Koning binnen derzelver muren te zien. Z. M. arriveerde ten 12 u. vergezeld van een groot aantal officieren, wordende begeleid door de eerewacht te paard.

Na aan het raadhuis te zijn afgestapt, waar Z. M. door het stadelijk bestuur werd ingewacht en begroet, behaagde het Hoogheidszelve, zoo aan de onderscheidene civiele en militaire collegien, als een groot aantal bijzondere personen, audientie te verleenen.

Na afloop derzelve begaf zich Z. M. ten half twee ure, vergezeld door gemelde eerewacht, den heer burgemeester en den provincialen kommandant, naar de woning van mevrouw de douairière *Op den Noord-Dumbar*, waar hoogstdezelve het nachtverblijf zoude houden. — To half zeven ure werd Z. M., door geleide als voren, van de woning van welgemelde mevrouw de douairière *Op den Noord* afgehaald, ten einde gebruik te maken van een diner, hetwelk aan Z. M. van wege het stads-bestuur was aangeboden en dat hoogstdezelve wel had gelieven aan te nemen.

Hierna bezigtigde Z. M. de jaarlijk fraaie illuminatie der stad en woonde vervolgens eenigen tijd het *thé dansant* bij, te zijner eere gegeven.

Den volgenden morgen ten half acht ure inspecteerde Z. M. de schutterij, over deselve herhaaldelijk zijne tevredenheid betuigende, bezocht daarna het provinciaal gesticht voor krankzinnigen, van waar, na dat heeren burgemeester en welhouderen, die Z. M. derwaarts hadden geleid, aan hoogstdezelve vaarwel hadden gezegd, Z. M. door de eerewacht een eind wags vergezeld, de reis door een gedeelte van het graafschap Zutphen vervolgde. — Door hetschoonste weder begunstigd, stelde alles zamen, om deze dagen voor Zutphens ingezetenen tot ware feestdagen te maken.

Het behaagde Z. M. den Koning te dezer gelegenheid tot ridders der orde van den Nederland-schen Leeuw te benoemen, de heeren: *G. P. C. baron van Heeckeren*, burgemeester; *mr. D. E. Wilbrennick*, lid van den stedelijken raad; *mr. H. J. Op ten Noort*, lid van den stedelijken raad en agent van den rijkskassier; *mr. H. J. Thooft*, lid van den stedelijken raad en president der arrendisements-regbank; *R. W. baron van Lynden*, districte-commissaris van Zutphen; *F. Sterk*, med. doctor te Zutphen; terwijl aan den kommandant der eerewacht, *jhr. N. J. Martini*, een kostbare ring werd vereerd.

UTRECHT 27. Augustus.

Heden middag om 3 ure is Z. M. de Koning, van hoogstdezelve bezoek te Zutphen, door deze stad gepasseerd, naar 's Hage terugkeerende.

— De 70 verjaardag van Z. M. Koning *Willelm Frederik graaf van Nassau* is wederom gekenmerkt door een dier blijken van Koninklijke edelmoozigheid en mildheid, welke al te dikwijls over het hoofd gezien of onbekend blijven, daar het Z. M. behaagd heeft den ondergeteekende den 24. dezer, op 's Konings verjaardag, te verrassen met eene gratificatie van f 300. in contanten, onder betuiging van Hoogstdezelve welgevallen over het in de maand April II. aan Mevrouw de gravin aangeboden geschenk, bestaande in het welgelijkend borstbeeld (*buste*) van Z. M. in aneenuwilt cararisch marmer vervaardigd.

L. F. MUIR, Fabrikant in Marmer,
Van Wijk'skade No. 326.

— Uit het Verslag der Algemeene Vergadering der Nederl. Maatschappij ter bevordering van Nypperheid te Haarlem, van dit jaar, blijkt, dat onderanderen de volgende premien zijn toegekend:

Aan den heer *W. Minderhout*, te Rotterdam, de tweede gouden medaille, op zijn ingezonden model en beschrijving van eene *ophaalbrug met ijzeren hefboomen*, ter vervanging van de gewone wippen en hamel-binten.

Aan den heer *G. Noeders*, rijtuigmaker enz., te Maarssen, provincie Utrecht, de tweede gouden medaille, op zijne aan de Maatschappij, ingezonden monsters zoogenaamd *nieuw zilver*.

Verder wordt cereel vermeld:

De verhandeling en de monsters hout, aanloppende de wijze, op welke het vuur in het eikenhout kan worden afgewend, bekroond met de tweede gouden medaille, van den heer *W. Jenken* te Utrecht.

— Z. M. heeft benoemd tot commiss ten postkantore te Schiedam, den heer *J. E. Alispelblom*

Beijer, thans vijfde commiss op het postkantoor te Utrecht; tot vijfden commiss ten postkantore te Utrecht, den heer *M. A. A. Heesters*, thans nummer 1 der posten in de provincie Utrecht; tot commiss ten postkantore te Hoorn, den heer *J. A. van Viegen*, thans surnummerair der posten in de provincie Utrecht; tot surnumerairen bij het van der posten in de provincie Utrecht, de heeren *H. H. van der Meer*, te Utrecht, en *M. C. Pull*, te Amersfoort.

— Van Rotterdam schrijft men, dat het Koninklijke Jagt van daar naar Hellevoetsluis is gekomen, ten gebruik van *Z. R. H. prins Hendrik*, die van Petersburg aldaar wordt terug verwacht. Den 19. Aug. waren de Rijn, kommandant *Prins Hendrik*, en de *Laseu*, op de terugreis, te Koppenhagen aangekomen.

— H. K. H. de hertogin van Beijeren heeft den 25. dezer Rotterdam bezocht en 's Rijkswerf, de fabriek te Eijenoord en andere merkwaardigheden bezigtigd.

— Uit Kampen schrijft men ons van den 25. Aug.: » Sedert, in den afgelopen winter, de Lutersche kerk alhier eene prooi der vlammen is geworden, hebben hier van tijd tot tijd, en steeds met kortere tusschenpozen, verschillende branden plaats gehad, die of spoedig gedempt, of zwaar gewoed hebben. Zoo nog is er, in de afgelopen week, een huis in de Veenstraat uitgebrand, en zoo hebben er deze week, binnen of in de onmiddellijke nabijheid dezer stad drie branden plaats gegrepen, waarvan de eerste het noodlottigste is geweest, als zijnde een geheele molen afgebrand. — Welke mag toch de oorzaak dier rampen wezen? Ligt ze in de weersgesteldheid? Of ligt ze in kwaad-willigheid? — Zeker is het dat, volgens de algemeene geruchten, sommige handigzame menschen bij die branden hunne rekening vinden. Tijdens den brand der Lutersche kerk moet men zich links en rechts van dat gebouw, in fatsoenlijke huizen, of ontvreemdingen hebben te beklagen gehad; misschien hebben sommigen zich door de zucht tot redding laten verleiden, om goederen te redden, die ze sedert, bij gebrek aan geheugen, vergeten hebben, terug te brengen. Door dergelijke berging tegen den brand, moet, volgens zeggen, meer dan een ingezeten dezer stad, zich hebben verduisterlijk gemaakt, en nog deze week, in den ochtend van den 21. de weinige guldens, welke de geheele schat eener behoeftige vrouw uitmaakten, geborgen zijn geworden. Tot nu toe hebben wij nog niet verhooren, dat de politie onderzoek doet naar of op het spoor zou wezen van die en andere menschlievende bergers. Zou niet misschien de politie daartegen kunnen en behooren te waken, vooral dewijl de schutterij steeds bij brand spoedig bij de hand is, om de plaats af te zetten. De politie zien wij echter bij die gelegenheden niet werkzaam. »

— Gelijk men verwacht had, en overeenkomstig de proclamatie van de aanbidders der Hollandische boeren te Port Natal, hebben deze uitgeweken zich niet aan de Engelschen onderwerpen, maar zich hardnekkig verdedigd en de Engelschen geslagen. De Engelsche tugbladen deden een rapport mede van kap. *Smith*, die de expeditie aanvoerde, van den 25. Mei. Hij zegt daarin, dat daar de boeren al dadelijk zijn verwoonden en zijne verwijdering op een hoogten toon verdoerden, hij den 23. Mei den aanval befloot. Hij liet een kruitwag in eene boot plaatsen, en beval een serjant der artillerie daarmede het kanaal af te zakken, de troepen af te wachten en na hunne aankomst den aanval te dekken. Hij zelf trok intusschen, aan het hoofd van ruim honderd man infanterie, benevens eenige artilleristen, en voorsten van twee responders, door een kreupelbosch naar de plaats zijner bestemming. Op eenigen afstand daarvan gesluisd, ontwaarde hij met leedwezen, dat de boot niet gekomen was, maar durfde den aanval niet vertragen. De boeren gunden hem echter den tijd niet om dien te beginnen, maar gaven hevig vuur uit het kreupelhout, hetwelk door de Engelschen uit hunne geweren beantwoord werd, middelerwijl de kanonnen geladen werden. Een der trekossen, die voor de stukken gespannen waren, werd doodelijk getroffen, en verscheiden anderen drongen, zich gewond voelende, tusschen de gelederen in, en rigtten groote verwarring aan. Dit maakten de boeren zich ten nutte, door uit hunne lange stukken te vuren, waardoor zij eene beduidende slagting onder de

Engelschen te weeg bragten, en vervolgens hun kamp van drie zijden aanvielen. Kap. *Smith* vond het den raadzaamst den aftogt te blazen, en bereikte met de zijnen het kamp in redelijk goede orde, met achterlating echter der kanonnen, welke vervoer, door de dood der trekossen, onmogelijk was geworden. Renalve den luit. der *Artillerie*, die reeds in den aanvang van het gevecht sneedde, werden in het rapport 11 dooden en dertig zwaarder of lichter gekwetst, waaronder een kap. en een luit. opgegeven, verlies aan de zijde der boeren was insgelijks aanmerkelijk, maar niet met juistheid bekend. De aanvoerder der troepen wist niet wat de boeren verder zouden aanvangen, maar zag eene nieuwe oepschening om de landstreek te verlaten te gemeen. Uit aanmerking van het groot aantal der uitgeweken, en van de talrijke middelen, die bezaten om de troepen te benadeelen, eindigt zijn rapport met den Luitenant-Gouverneur versterking van magt te vragen.

— Volgens aantekeningen, kan de weersgesteldheid van 1842 alleen met die van 1793 vergelekt worden, wat de aanhoudende droogte betreft. In 1811 en 1811 hebben eenige dagen gehad van hooger warmtegraad, doch niet de tegenwoordige aanhoudende hitte. In 1802 heeft de thermometer de hoogsten warmtegraad bereikt, die in deze gewesten bekend is sedert dat daarvan aantekening wordt gehouden.

HET NOORD-OOSTEN VAN NEDERLAND.

Het is meermalen opgemerkt, dat de vorderingen in welvaart van eenige landstreek het best uit de toeneming der bevolking kunnen worden opgemaakt, inzonderheid als die toeneming in meerendeels landbouwende gewesten niet blaust, in fabrieksteden, plaats heeft. Wanneer wij dit op onze en de onmiddellijk aangrenzende gewesten toepassen, zoo is de vooruitgang in welvaart alhier in de laatste jaren allezins blijkbaar, en hierdoor het gewigt, dat de krachtige en welgezinde bevolking van het Noord-Oosten van Nederland in de algemeene politieke schaal legt, moet en meer in het oog vallend.

Slaan wij eenvoudig het bekende jaarboekje van *Lobatto* op, dan vinden wij, dat de bevolking bedroeg in Vriesland, Groningen, Drenthe, op 1° Jan. 1825, 201,697, 156,093, 53,868, » » » 1830, 204,929, 157,504, 63,868, » » » 1835, 217,882, 166,164, 67,230, » » » 1840, 227,859, 175,651, 72,484.

Tusschen 1830 tot en met 1839 is de bevolking op ons gansche land vermeerderd met een aantal van 236,525 inwoners, of, volgens *Lobatto*, 97 op de 1000; doch in datzelfde 10-jarig tijdvak was de bevolking toegenomen

in Vriesland met 22,930, of 112 op de 1000; in Groningen met 18,147, of 115 (ruim) op de 1000; in Drenthe met 8,616, of 135 (bijna) op de 1000.

Niettegenstaande alreeds de zware lasten, welke de nasleep waren van het heuchte jaar 1830, is de bevolking alhier en vooral in Drenthe aanmerkelijk en meer, naar evenredigheid, dan in de overige provincien toegenomen. — Eene niet te vergetelijke daadzaak!

Op 1° Januarij 1842, bedroeg de bevolking in Vriesland 232,713; in Groningen 180,270 en in Drenthe 75,703.

Geveild den 27. Ang.

Eene Boerenhofstede, genaamd den *Ouden Tempel*, en twee Daghuurderwoninggen met daarbij behorende Landertjen, onder Zoest gelegen. *N. J. Steens* gg., f 6700. Eene Hofstede met 5 bunders, 84 roeden Land, onder het Nieuw-einde van Juiphaas. De Heer *J. Schaly*, f 3575. 3 Bunders, 4 roeden, 38 ellen Bouw- en Weiland, mede aldaar gelegen. *Jonkh. W. J. A. Romondt*, f 2200. Een Huis binnen Utrecht, Wz. van de Nieuwe Gracht aan de Runnebaan, Wijk F. No. 241. De Heer *J. van Dieet*, gg. f 9180.

PRIJZEN DER NAVOLGENDE ARTIKELEN TEN

UTRECHTSCHEN MARKT, 27. Ang. 1842.

Witte Tarwe (oude) van f 9.50 af f 10.50. *Nieuwe* van f 10.00 af f 11.00. *Rode Tarwe (oude)* van f 9.50 af f 10.50. *Nieuwe* van f 10.00 af f 11.00. *Rogge* van f 7.00 af f 7.50. *Garst* van f 4.00 af f 4.60. *Boekweit* van f 0.50 af f 7.00. *Haver* f 2.60 af f 3.00. *Koza* f 12.00 af f 14.00. *Boter* f 0.76 af f 1.00 het pond. *Kans* f 26.00 af f 32.00. de 100 p. *Kard* f 1.60 af f 2.10. *Rundv.* f 0.40 af f 0.50. *Kalfsch.* van f 0.45 af f 0.55. *Schapen of Lamv.* van f 0.30 af f 0.40. *Varkensv.* van f 0.40 tot f 0.50.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den BURGERLIJKE STAND te Utrecht, zijn van den 21. tot den 28. Aug. 1842,
Ingeschreven: Gehuwden 9 Paar; Geborenen 23, waaronder 1 Onachte; Overledenen 36, waaronder 8 een doodgeborenen, en 11 kinderen aan de mazelen.

Bijzondere Berigten.

»Parijs 23. Aug. De fondsenhandel was heden van weinig beteekenis. Er werden bijna geene zaken gedaan. Genoteerd 5 pCt. 119, 80 à 75; 3 pCt. 78, 95 à 90; Sp. Act. 217; Pass. 4. In buitenlandse fondsen was in het geheel geen handel.

»Men vernoot, dat een der aides-de-camp van den koning in het begin der volgende maand naar Johannesburg zal vertrekken, om aldaar eene conferentie te hebben met den prins van Metternich en andere zich aldaar bevindende duitsche diplomaten nopens staatkundige kwestien, onder anderen nopens het geval, als de koning der Fransen onverwacht mogt komen te sterven.

»De conferentie van den heer Odilon-Barrot met den heer de Lamartine, welke plaats heeft gehad vóór het vertrek van laatstgenoemden gedeputeerden uit Parijs, is niet zeer voldoende geweest voor de linkerzijde. De heer de Lamartine, alhoewel hij, bij de beraadslagingen over het ontwerp van wet nopens het regentschap, geheel oppositant geweest is, zal de linkerzijde echter niet bijlijven. De oppositie zal op zijne hulp niet kunnen rekenen.

»Een klein getal gedeputeerden bevindt zich nog slechts te Parijs, waarvan de meeste weldra ingelijks zullen vertrekken.

»De hertog van Nemours wordt den 10 van de volgende maand te Parijs verwacht, als wanneer ook de koning van het kasteel Eu alhier zal komen. Den 15. zou Z. M. echter wederom naar het kasteel Eu vertrekken.

»Uit Madrid hebben wij berigten van den 19. Aug. Het gouvernement was voornemens de Spaansche zeemagt te vermeerderen, ten einde den koophandel te beschermen. De bevelhebber van het noorder leger, Evaristo San Miguel, was den 10. te Iruu aangekomen en had de brug van Behobia bezocht. De Spaansche consul te Baijonne heeft hem een bezoek gegeven.

MENGELWERK.

DE UITZETTING VAN VREEMDELINGEN.

Het schijnt, dat de *Arnhemse Courant* nog maar altoos niet kan zwijgen over de zaak, welke haar zoo zeer blijkt ter harte te gaan, de uitdrijving, namelijk, van den Fransman Ducase uit Nederland. Jammer echter is het, dat die *Courant* in hare redeneringen zich steeds om art. 4 der grondwet beweegt gelijk eene mug om eene brandende kaars die, hoezeer zij zich ook reeds aan de vlam gezegd hebbe, nog steeds om dezelve blijft rondfladderen. Jammer vooral, zeggen wij, is dit, omdat de redeneringen der *Arnh. Courant*, juist het klaarste bewijs opleveren, dat zij ongelijk heeft, daar zij niets nieuws weet te zeggen ter wederlegging der tegen hare meening aangevoerde gronden, maar in plaats van dupliek het reeds vroeger gezegde steeds heezeuger dan ook wellicht in eenigzins andere woorden herhaalt, en zich nutteloos vermoet met denzelfden kost, dien zij hare lezers reeds eenmaal voordien, vervolgens gebraden, gestoofd en eindelijk opgewarmd nogmaals op te disschen.

Waarom, zoo meenen wij met regt te mogen vragen, verleedigt zich niet liever de *Arnh. Courant* de op art. 8 van het Burgerlijk Wetboek berustende, met de hare strijdende uitlegging van art. 4 der grondwet met goede tegenbewijzen te wederleggen, in plaats van steeds te herhalen, dat art. 4 der grondwet iets vaststelt, hetgeen men haar tot walgens toe heeft bewezen, dat het niet vaststelt.

Op het gezegde van het *Journal de la Haie*, dat het regt om eenen vreemdeling het verblijf binnen de grenzen van het Rijk te ontzeggen een natuurlijk regt is, ouder dan de grondwet, antwoordt de *Arnh. Courant* in haar No. 150, van Zondag den 31. Julij:

»Wanneer het geoorloofd kan zijn, om aldus de uitoefening van eenig regt, op grond van deze of geene natuurregterlijke theorie te verdedigen, zoo behoeven wij geene grondwet meer. Zoo kunnen morgen de ministers de bepalingen der grondwet voor ongeschreven verklaren en volgens hunne begrippen van natuurlijk regt den staat inrigten en besturen.

Wij kunnen noch willen ontkennen, dat deze wijze van redeneren wellicht in de oogen van sommigen eene zeer groote waarde hebben kan, daar

zij zeer geschikt is, om onder de ligtgeloovigen, die men in ons vaderland even zoo goed als in andere landen in groote mate aantreft, onrust, wantrouwen, spanning- en eindelijk openlijke ontevredenheid te verwekken, door hen in de onbevredigende zaak eenen eersten stap tot geheele verkrachting der grondwet en volstreekte dwingelandij te doen vooruitzien, maar dit geloven wij dan ook, dat derzelve eenige verdienste wezen zal; want wat de waarheid aangaat, hiermede is het lijnrecht in strijd.

Daar, waar de grondwet iets uitdrukkelijk beveelt, erkennen wij volgaarne, dat het pligt is derzelve bepalingen naauwgezet te handhaven, al ware het ook dat dezelve met alle regt en reden in openbare tegenspraak mogten wezen, maar wanneer daarentegen de wet of geheel zwijgt of voor verschillende verklaringen vatbaar is, dan behoort het gezond verstand de plaats der wet in te nemen, of bij derzelve uitlegging voor te zitten, en het *Journal de la Haie* heeft dus volkomen gelijk, de aanwijzing eener stellige wet te staken, om aan een natuurlijk regt deszelfs kracht te ontnemen.

»Wij hebben,» zegt de *Arnh. Courant*, »zoodanige bepaling in art. 4 der grondwet.—Daar staat het geschreven, dat een vreemdeling, wanneer hij zich eenmaal op het grondgebied van het rijk bevindt, dezelfde regten, met betrekking tot persoon en goederen heeft, welk een ingezetene heeft.»

Met uw verlof, Mijnheer de Arnhemmer, wat gij tot hertoe zegt, is waar, niemand, met gezonde hersenen zal u zulks betwisten; maar dit belet niet dat de regering het volste regt heeft eenen vreemdeling zonder vorm van proces haar land te ontzeggen, daar hij deze bescherming alleen geniet zoo lang men hem binnen de grenzen van den Staat wil toelaten, en uwe toepassing van deze waarheid is volkomen vals.

»En heet het nu,» zoo vraagt gij »bescherming van zijne persoon, wanneer een ministerieel besluit mij uit het midden mijner zaken rukken en over de grenzen zetten kan.»

Neen! Mijnheer de Arnhemmer! deze toepassing doet u zeer weinig eer aan: de bescherming van den persoon en de eigendommen des vreemdelings tegen geweldadige aanranding wederregtelijke gevangenhouding, onwettige verbeurtenverklaring van eigendommen, en wat dies meer zij, heeft niets gemeens met het regt van de regering, om hem uit het land te verwijderen. Wanneer een vreemdeling zich hier te lande wil vestigen en zich een ongestoord verblijf in hetzelfde verzekeren, waarom voldoet hij dan niet aan de bepalingen van art. 8 van het Burgerlijk Wetboek? Dit artikel geeft hem de middelen aan de hand, om zich, op eene wettige wijze, in het genot derzelfde regten te stellen als de ingeborene of genaturaliseerde Nederlander.

Indien hij nu van deze middelen geen gebruik maakt, dezen weg niet verkiest in te slaan, dan heeft hij de gevolgen hiervan alleen aan zich zelf te wijten, en men kan het geenzins onbillijk noemen, wanneer de regering ten zijnen aanzien gebruik maakt van hetzelfde regt, dat aan iederen huisvader onbetwistbaar toekomt, om namelijk iederen bezoeker, die hem ongevallig is, uit zijn huis te verwijderen, des noods zelfs met geweld ter deur uit te werpen.

Meer dan zonderling eindelijk is de vraag aan het slot van het artikel: »Indien dat natuurlijk regt van alle tijden en landen is, waarom geldt het dan ook niet in Engeland?» Fraai, inderdaad fraai is deze wijze van wederleggen en zij doet de redeneerkunde des schrijvers alle eer aan.

Wij voor ons leerden eenmaal, dat de uitzonderingen den regel bevestigen, en nu wil de schrijver van het *Arnh. Courant* artikel, ten bewijze zijner stelling, eene enkele uitzondering, het eenige Engeland aan te voeren! Waarlijk! dit heet zijne tegenstanders met kracht van redenering bestrijden.

In het volgende nummer van den 2. Aug. doet de *Arnh. Courant*, alweder op dit onderwerp terugkomende ook weder zeer weinig anders dan al het in het voorafgaande gezegde te herhalen en wij weten dus niet veel meer hierop te antwoorden, dan door op het bovenstaande te verwijzen. Een paar punten echter willen wij nog een weinig meer van nabij beschouwen en onze wijze van zien omtrent dezelve hier laten volgen.

»De uitzettingen van vreemdelingen, de uitlevering van deserteurs waren in stelligen strijd met de grondwet.»

Ter beantwoording hiervan, willen wij slechts vragen of men in gemoede kan verlangen, dat allen, die in andere landen de wetten hebben overtreden, in het onze eene schuilplaats vinden? Kan men het goedkeuren, dat iedere misdadiger b. v. in Engeland wordt toegelaten, en aldaar, ten spijt van alle regt, eene veiligheid geniet, waardoor hij de wetten kan bespoelen? De bankier, de zaakwaarnemer en dergelijke, die door eene bedriegelijke bankbreuk somtijds een aantal families geheel en al in het verderf storten, behoeven zich slechts op Engelsch grondgebied te begeven, om aldaar, met hunne gestolen schatten, in weelde te zwelgen, terwijl degenen, die door hen bedrogen werden, niet zelden van gebrek vergaan,

waarvan wij meer dan een droevig bewijs hebben gezien. Zoude men nu kunnen wenschen, dat ons vaderland, door eene verkeerde en valsche uitlegging der grondwet, eveneens in zulk eene vrijplaats voor boeven zouden ontaarden? Neen! in de Engelsche staatsregeling moge dit aangenomen zijn, wij verheugen ons, dat zulks bij ons geenszins plaats vinde, en wij hopen dat nimmer de tijd zal komen, waarin men de grondwet zoo geheel in strijd met den geest van derzelve ontwerpers zal uitleggen.

De *Arnh. Courant* noemt het eene valsche stelling, dat alles, wat niet aan het Koninklijk gezag uitdrukkelijk ontnomen is, bij de grondwet daaraan stilzwijgend toekomt.

Wij begrijpen niet hoe de *Arnh. Courant* deze stelling eene valsche kunne noemen, ieder toch, die slechts met de eerste regtsregelen bekend is, kan er niet aan twifelen, dat alles wat de wet niet uitdrukkelijk verbiedt, door haar veroorloofd wordt. Een bewijs voor de juistheid van dezen regel vinden wij in het thans nog vigerende Fransche wetboek van strafregt; bij de redactie van dit wetboek toch heeft men, hetzij opzettelijk, om de eene of andere reden, hetzij uit onbedachtzaamheid, eenige misdaden over het hoofd gezien, en, hoezeer de zedelijkheid gebiedend vordert, dat deze met de uiterste gestrengheid exemplaar gestraft worden, en men bijna zoude mogen zeggen, dat geene straf te vreed voor dezelve zoude wezen, blijven zij echter ongestraft, alleen omdat de wet omtrent dezelve het stilzwijgen bewaart.

Indien nu hieruit blijkt, dat deze regel ook in regten opgaat, dan vragen wij, op welken grond men aan het Koninklijk gezag eene magt zoude willen ontzeggen, die niet bij de grondwet daaraan uitdrukkelijk ontnomen is.

Eindelijk lezen wij nog ten slotte:

»Het natuurlijk regt geeft aan het bestuur het regt, om iederen vreemdeling, die het voor de rust van den staat gevaarlijk toeschijnt, uit het land te drijven. Morgen zal dat natuurlijk regt den minister van Hall leeren, dat iedere staat het regt heeft om gebruik te maken van alle middelen, die den ministers tot bevordering der rust en van het behoud van den Staat geschikt toeschijnen. Wanneer hem dus een ingezetene daarvoor gevaarlijk toeschijnt, zal hij, volgens dat natuurlijk regt, dat regt van alle tijden en plaatsen, dat regt, ouder dan de grondwet, met den Staat zelve geboren, hem aan huisgezin en vrienden kunnen ontrukken en uit het land zetten.»

Alvorens te eindigen willen wij nog eenmaal bewijzen, dat deze stelling der *Arnh. Courant* geheel vals is, en wij behoeven hertoe slechts te wijzen op het regt dat ieder ingezetene in zijn eigen huis heeft.

Wanneer er b. v. bij u, Mijnheer de Arnhemse Redacteur, een vreemdeling in uwe woning komt, die gij niet in dezelve wilt dulden, dan hebt gij het volste regt, om hem, hetzij goed of kwaadschiks voor de deur te zetten, en al had gij ook geene wettige redenen hertoe, maar sproot deze daad alleen voort uit eenen kwaden luim, dan kan evenwel geen register ter wereld u dwingen, dezen vreemdeling in uw huis toe te laten. Is anders echter is het, wanneer gij b. v. uwe vrouw zoudt willen ter deur uit drijven: voor gij dit moegt doen, moet gij voor den register bewijzen, dat gij wettige redenen hebt, waarom gij niet meer met haar wilt te zamen wonen, en afwachten tot de register u verlof geeft haar te verwijderen.

Op dezelfde wijze is het gelegen met den staat: de inboorling heeft een regt om zich in het land zijner geboorte op te houden, dat de vreemdeling mist, zoo lang de wet hem als vreemdeling beschouwt en daarom is de regering gerechtigd hem eigenmagtig te verwijderen.

De uitzetting van Ducase is dus geenszins eene daad van geweld, eene overtreding der grondwet, maar de Regering heeft tot dezelve het volkomenste regt, en de bevoegdheid om thans, daar hij zich weder in het land schijnt te bevinden, hem op te vangen en weder over de grenzen te brengen.

HEIMDAL.

BOTER te SNEEK, den 23. Aug. 1842:

f 35,00 à 37,00.

GROVE KAAS f 18,00 à f 22,00.

De prijzen der Fondsen waren den 27. Aug.

te Amsterdam.

Werk. Schuld 2½ pCt. 52½ à 53 Dito 5 pCt. 101½ à 102 Kansbilj. — à — Amst. Syndic. 1½ pCt 94½ à 94½ Dito 3½ pCt. 77½ à 77½ Hand. Maatsch. 4½ pCt. 143½ à 143½ O. I. Leen. 5 pCt. 99½ à 100 Haarl. Meer 5 pCt. — à — Spanje 5 pCt. Ardoin 16½ à 17. Coupon 18½ à 24½ Rus. Obl. bij H. et Co. 5 pCt. 106½ à 107 Dito 18½ 5 pCt. 106½ à 107. Cert. bij dito 18½ 5 pCt 98½ à 99 Dito bij Hope 4 pCt. 89½ à 90 Oostr. Metaliek 5 pCt. 107½ à 108. Brazilië 5 pCt. 66 à 66½.

